

خلاصه عملکرد شرکت خدمات حمایتی کشاورزی استان

چهارمحال و بختیاری

در سال ۱۳۹۳

دولت و ملت
 ہمدردی
 ہمہ زبانہ
 سال ۱۴

پروفیسر اساتذہ کرام، اسلامی اسکول، لاہور، پاکستان

شماره‌ای از وضعیت جغرافیایی و اقلیمی استان

استان چهار محال و بختیاری یکی از مرتفع ترین مناطق کشور می‌باشد و به همین دلیل جزء نقاط سردسیر کشور نیز محسوب می‌گردد. مساحت استان معادل ۱۶۴۰۳ کیلومتر مربع است که تقریباً یک درصد (۱٪) از کل مساحت کشور را شامل می‌شود. این استان در قسمت غربی کشور واقع شده است و از شمال به استان اصفهان، از جنوب به استان کهگیلویه و بویر احمد، از غرب به استان خوزستان و از شمال غربی به استان لرستان محدود می‌شود.

استان به دلیل تنوع آب و هوایی و تغییرات بسیار زیاد ارتفاع، از شرایط اقلیمی متنوعی برخوردار می‌باشد. بر اساس روش تقسیم بندی جدید پیشنهادی برای کشور، منطقه چهار محال و بختیاری با ارتفاع ۳۰۰۰ متری به سه اقلیم کوه‌رنگ، شهر کرد و لردگان تقسیم گردیده است. میانگین بارش سالانه (برف و باران) از ۱۱۲۰ میلی‌متر در پر بارش ترین نقاط (ارتفاعات زردکوه) تا ۲۵۱ میلی‌متر در کم بارش ترین قسمت‌ها (بروجن) متغیر است. استان از از یک قسمت جلگه ای و یک قسمت کوهستانی تشکیل شده است. اگرچه دو رودخانه بزرگ کارون و زاینده رود از ارتفاعات بخش کوهستانی استان سرچشمه می‌گیرند اما بخش عمده اراضی کشاورزی استان در قسمت جلگه‌ای واقع شده‌اند که امکان استفاده از آب این رودخانه‌ها با شرایط فعلی برای آنها وجود ندارد و با توجه به خشکسالی‌های حادث شده در چند سال اخیر، ۹ دشت عمده این استان که از طریق آب چاه مشروب می‌گردند؛ در یک وضعیت بحرانی به سر می‌برند.

آخرین برآوردهای جمعیتی:

بر اساس نتایج سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰ تعداد خانوارهای استان ۲۳۴۶۱۲ خانوار و جمعیت استان ۸۹۵۲۶۳ نفر می‌باشد. (حدود ۱/۲ درصد جمعیت ۷۵ میلیون نفری کل کشور)

خلاصه‌ای از وضعیت کشاورزی استان:

از حدود ۱۶۴۰ هزار هکتار مساحت استان حدود ۲۵۵ هزار هکتار (۱۶ درصد) آن اراضی کشاورزی، ۳۳۶ هزار هکتار (۲۰ درصد) جنگل و حدود یک میلیون هکتار (۶۴ درصد) را مراتع تشکیل می‌دهند. از ۲۵۵ هزار

هکتار اراضی کشاورزی حدود ۱۴۶ هزار هکتار (حدود ۵۷ درصد) آن به کشت محصولات زراعی و حدود ۴۱ هزار هکتار (۱۶ درصد) آن به کشت محصولات باغی و ۶۸ هزار هکتار (۲۷ درصد) بقیه نیز به صورت آیش بوده است. همانگونه که اشاره شد بخش زیادی از اراضی آیش استان از نوع آبی بوده که بدلیل بحران آب بالاجبار به صورت آیش رها شده است. تعداد کل بهره‌برداران بخش کشاورزی حدود ۶۶ هزار بهره‌بردار است. معیشت غالب استان کشاورزی و دامپروری بوده و استان در بیش از ده محصول بین ۱۶ استان برتر کشور قرار دارد. تولید بادام (رتبه اول کشور با تولیدی بالغ بر ۲۲ هزار تن)، ماهیان سردابی (رتبه اول با تولیدی بالغ بر ۱۹ هزار تن)، قارچ خوراکی (رتبه پنجم با تولیدی بالغ بر ۴۵۰۰ تن)، گردو (رتبه یازدهم با تولیدی بالغ بر ۹ هزار تن)، و... جزء این فعالیت‌های مهم می‌باشد. همچنین استان از نظر اجرای سیستم‌های آبیاری تحت فشار به نسبت سطح زیر کشت با سطحی معادل ۴۵ هزار هکتار مقام دوم کشور را در اختیار دارد.

جدول ۱- وضعیت منابع آبی استان

تعداد رودخانه‌های دائمی	تعداد چشمه‌ها	تعداد قنوات	تعداد چاه‌های عمیق و نیمه عمیق	تعداد استخر ذخیره آب	میزان آب مصرفی بخش کشاورزی (میلیون مترمکعب)
۲۰	۱۲۹۶	۷۸۰	۳۰۱۲	۱۵۲۷	۱۲۱۲

شرکت خدمات حمایتی کشاورزی استان

شرکت خدمات حمایتی کشاورزی استان چهارمحال و بختیاری با اوصاف برشمرده شده با وجود کمبود شدید نیرو در حال حاضر با فعالیت‌های تاثیرگذاری از قبیل تدارک و توزیع مویرگی نهاده‌های کشاورزی شامل کودهای شیمیایی و بذور اصلاح شده و همچنین خدماتی از قبیل بوجاری، ضدعفونی و آماده سازی بذور جهت کشت در مزارع بعنوان بازوی اجرایی سازمان جهاد کشاورزی استان مشغول فعالیت می‌باشد.

الف: کارگزاران و عاملین فروش:

شرکت خدمات حمایتی کشاورزی استان چهارمحال و بختیاری دارای ۴۰ کارگزار و عاملیت توزیع نهاده‌های کشاورزی شامل ۲۸ کارگزار بخش خصوصی، ۹ کارگزار تعاونی روستائی و ۳ زیرمجموعه اتحادیه‌های تعاونی تولید روستائی در نقاط مختلف استان می‌باشد.

اهم اقدامات صورت گرفته در زمینه کارگزاری‌ها:

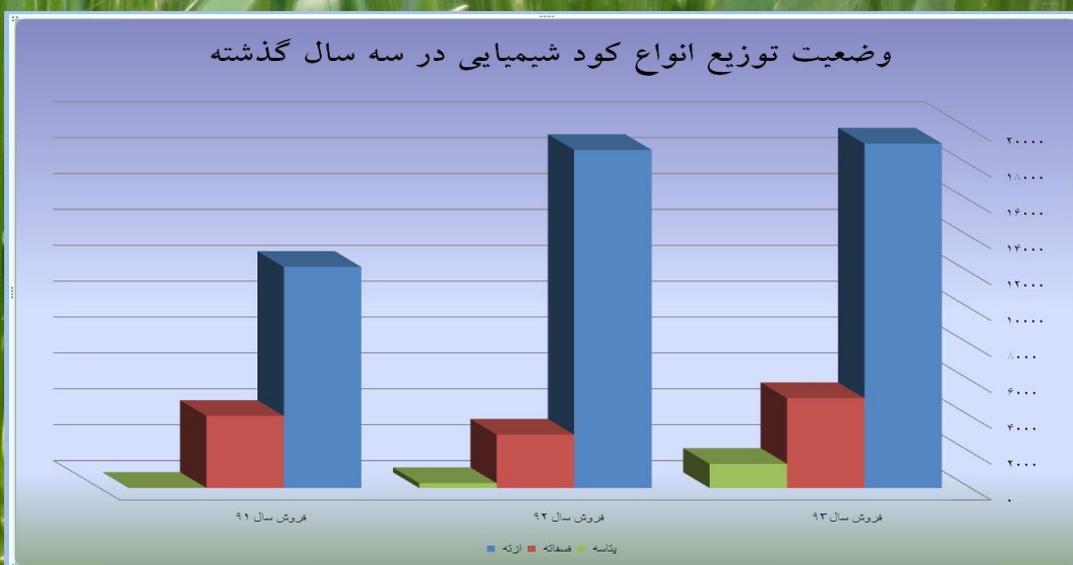
۱. تلاش در جهت توزیع مویرگی نهاده‌ها و دسترسی آسان مشتریان به نهاده‌های کشاورزی.
۲. تعیین تکلیف کارگزاری‌های غیر فعال و جایگزینی کارگزاری‌های جدید.
۳. صدور تعداد ۴ مجوز کارگزاری جدید در سال ۹۳.
۴. اعطاء ۲ مورد کد انباری فرعی به کارگزاری‌های توانمند و با عملکرد مناسب برای توسعه شبکه مویرگی توزیع نهاده‌های کشاورزی.
۵. رتبه بندی کارگزاری‌ها و تعیین توان مالی و اجرائی آنها.
۶. سرکشی مستمر به کارگزاری‌ها و بررسی مسائل و مشکلات هر کدام.

ب- اهم فعالیتهای شرکت در زمینه توزیع کودهای شیمیائی:

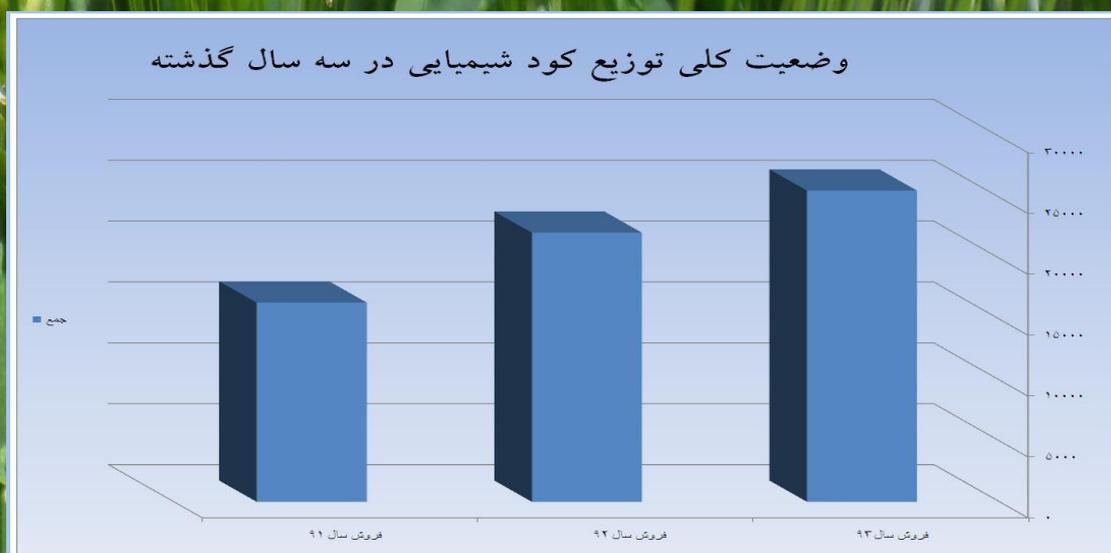
۱. تعیین نیاز ماهانه و سالانه انواع کودهای شیمیائی با هماهنگی معاونت بهبود تولیدات گیاهی سازمان و مدیریت زراعت سازمان و مدیریتهای جهاد کشاورزی شهرستانها به منظور مدیریت برنامه حمل .
۲. نظارت بر امر توزیع کودهای شیمیائی تا تحویل به بهره بردار.
۳. نظارت بر کیفیت کودهای تدارک دیده شده از طریق شرکت و همکاری با کمیته نظارت بر کیفیت کودهای شیمیائی.
۴. تهیه دستورالعمل مصرف کودهای شیمیائی موجود متناسب با محصولات غالب و شرایط اقلیمی و آب و خاک استان.
۵. اجرای برنامه‌های رادیویی- تلویزیونی از طریق شبکه های استانی در مورد کودهای شیمیائی و تغذیه گیاهی.
۶. توزیع ۲۵۵۶۲ تن کود شیمیائی که با وجود خشکسالی و اوقفه بیش از ۷۰ روز بارندگی در زمستان و عدم امکان مصرف کود سرک در دیمزارها و نیز کاهش شدید سطح سفره‌های آب زیرزمینی، نسبت به دو سال گذشته در زمینه تدارک و فروش همه کودها رشد چشمگیری داشته است.

جدول ۲- مقایسه وضعیت توزیع کودهای شیمیائی در استان چهارمحال و بختیاری (سال ۹۱- ۹۳)

ردیف	نوع کود	فروش سال ۹۱	فروش سال ۹۲	فروش سال ۹۳	ملاحظات
۱	ازته	۱۲۳۳۳	۱۸۸۵۶	۱۹۲۱۰	
۲	فسفاتنه	۴۰۲۲	۲۹۸۱	۵۰۰۸	
۳	پتاسه	۱۱	۲۷۳	۱۳۴۹	
	جمع	۱۶۳۶۶	۲۲۱۱۰	۲۵۵۶۷	

نمودار وضعیت توزیع کودهای شیمیائی به تفکیک نوع کود

نمودار وضعیت تهیه، تدارک و توزیع انواع کودهای شیمیائی (سال های ۹۱-۹۳)

ج- عملکرد شرکت در زمینه تولید و تدارک بذر:

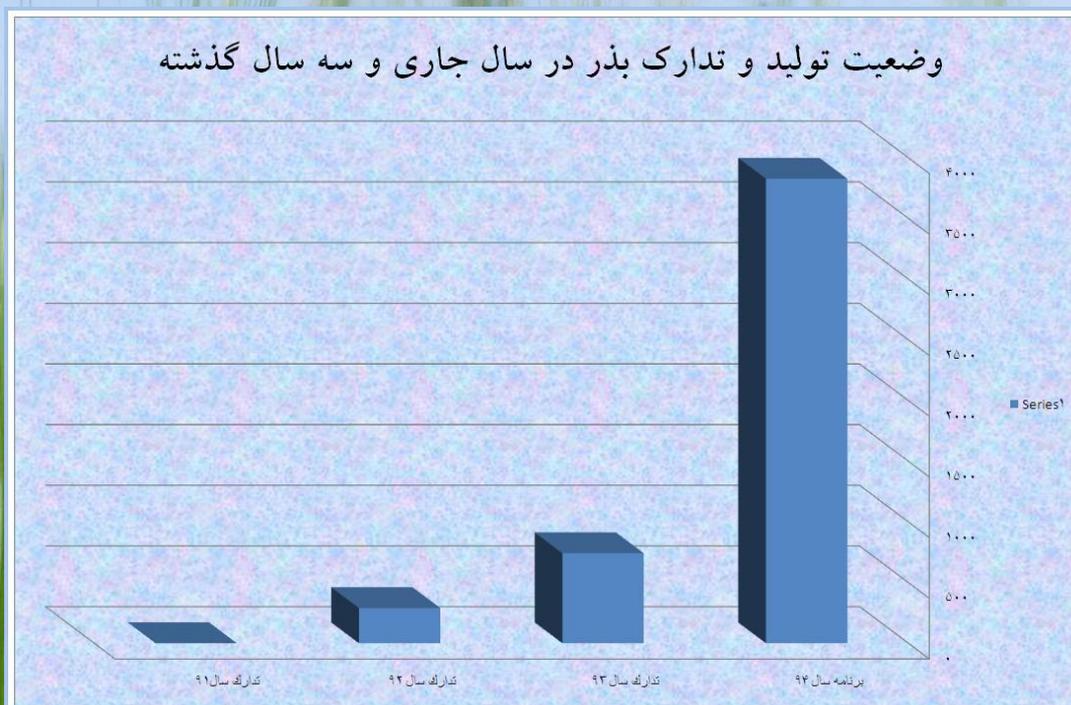
این شرکت به حول و قوه الهی و با همت و تلاش کارکنان خود با وجود تعطیلی ۲ ساله فعالیت‌هایش در زمینه تولید بذر و تسلط کامل بخش خصوصی بر بازار تولید و توزیع بذر، موفق شد طی ۲ سال نبض تولید بذر غلات در استان را بدست بگیرد؛ که وضعیت عملکرد آن طی سه سال گذشته و سال جاری به شرح جدول ذیل ارائه می‌گردد:

جدول ۳- مقایسه وضعیت تدارک بذر غلات (سال‌های ۹۲-۹۴)

واحدها: تن

ردیف	نوع بذر	رقم	طبقه بذری	تدارک سال ۹۱	تدارک سال ۹۲	تدارک سال ۹۳	برنامه سال ۹۴
۱	جو آبی	بهمن	پرورش ۳	۰	۰	۲۰	۵
			مادری	۰	۰	۱۴۹	۳۰۰
			گواهی شده	۰	۱۷۱	۲۹۴	۱۵۰۰
			ماکوئی پرورش ۳	۰	۰	۰	۴
			مادری	۰	۰	۲۱	۲۰
			گواهی شده	۰	۱۱۹	۴۶	۴۰۰
۲	گندم آبی	پیشگام	پرورش ۳	۰	۰	۰	۱۰
			مادری	۰	۰	۰	۰
			گواهی شده	۰	۰	۰	۰
			پرورش ۳	۰	۰	۰	۰
			مادری	۰	۰	۰	۱۳/۵
			گواهی شده	۰	۰	۲۱۱	۱۵۷۵
		جمع کل		۰	۲۹۰	۷۴۱	۳۸۲۷/۵

وضعیت تولید و تدارک بذر در سال جاری و سه سال گذشته

نمودار وضعیت تولید و تدارک بذور در سال ۹۱-۹۴

اندامات شاخص استان در زمینه تولید بذر عبارتند از:

- تهیه هسته‌های بذری مورد نیاز خود و چند استان دیگر.
- تامین کودهای مورد نیاز پیمانکاران طرف قرارداد تولید بذر و تاکید بر تغذیه متعادل و مطلوب مزارع بذری.
- ایجاد آزمایشگاه بذر با امکانات پیشرفته و به روز.
- تهیه دستگاه GPS و آموزش کارشناسان مسئول به منظور مساحی دقیق مزارع بذری و تعیین سطح سبز مزارع در چند مرحله.
- تهیه دستورالعمل فنی و استانداردهای تولید بذر و نکات فنی زراعی جهت استفاده زارعین طرف قرارداد تولید بذر.

د- بوجاری بذور خودمصرفی کشاورزان و استفاده از امکانات موجود شرکت:

- ۱- انعقاد تفاهمنامه با مدیریت زراعت سازمان جهاد کشاورزی استان و مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان شهرکرد به منظور استفاده از اعتبارات ساماندهی بذر مدیریت زراعت سازمان به عنوان یارانه بوجاری بذور خودمصرفی زارعینی که از دستگاه‌های شرکت خدمات حمایتی استفاده می‌نمایند.

۲ - تهیه برنامه تلویزیونی ۲۵ دقیقه‌ای درباره بوجاری بذر و پخش از شبکه استانی سیما.

۳ - ارسال ۲۴۰۰۰ پیامک در خصوص امکانات شرکت و مزایای بوجاری بذور.

۴ - بوجاری میزان ۱۰۸ تن بذر جو و گندم.

۵ - مرمت و به روز رسانی دستگاه‌های بوجاری و سایت بوجاری شرکت.

۶ - انتقال یک دستگاه بوجار سیار از استان مرکزی به استان.

جدول ۴ - مقایسه بوجاری بذور خود مصرفی کشاورزان (سال ۹۱ - ۹۳)

ردیف	نوع بذر	سال ۹۱ (کیلوگرم)	سال ۹۲ (کیلوگرم)	سال ۹۳ (کیلوگرم)
۱	گندم	۰	۱۳۴۳۶۰	۶۷۲۴۰
۲	جو	۴۶۶۳۰	۳۳۲۸۰	۴۱۲۴۰
	جمع	۴۶۶۳۰	۱۵۷۶۴۰	۱۰۸۴۸۰

و - اهم فعالیت‌های روابط عمومی استان:

۱ - خریداری سامانه ارسال و دریافت پیام کوتاه جهت اطلاع رسانی مستمر به مشتریان.

۲ - انعکاس عملکرد شرکت در قالب گزارشات ماهیانه، شش ماهه و سالانه.

۳ - تهیه گزارشات مقایسه‌ای و وضعیت پیشرفت شرکت در سنوات گذشته و حال.

۴ - مشارکت در فعالیت‌های عقیدتی و فرهنگی خصوصا برگزاری نماز جماعت و کسب لوح تقدیر از استاندار

محترم و نمایندگی محترم ولی فقیه در استان در همین زمینه.

۵ - هماهنگی مصاحبه مدیر استان با هفته‌نامه‌ها و ماهنامه‌های استانی در مورد انجام فعالیت بوجاری خود مصرفی کشاورزان و استفاده از بذور مطمئن در مزارع به جهت افزایش عملکرد در واحد سطح و حذف علف‌های هرز به روش بیولوژیکی.

۶ - اطلاع رسانی از طریق صدا و سیما مبنی بر موجود بودن انواع کودهای شیمیایی و خودداری از خرید کود از مراکز غیرمجاز و احتمال تقلبی بودن برخی از کودها.

۷ - نظارت بر اجرای بخشنامه وزیر محترم جهاد کشاورزی در خصوص توزیع لیستی کودهای شیمیایی.

۸ - دو مرحله مصاحبه تلویزیونی استانی در شهریور سال ۱۳۹۳ جهت آشنایی بهره‌داران با فعالیت‌های شرکت

بلاخص بوجاری در شرکت و مصرف بذور بوجاری و ضد عفونی شده و پخش در برنامه آوای روستا.

۹- تهیه بروشور تحت عنوان " دستورالعمل تولید و فرآوری بذر غلات (گندم و جو) و چند توصیه زراعی " و توزیع بین پیمانکاران طرف قرارداد تولید بذر.

ه- سایر فعالیتهای شرکت در استان:

اجرای تفاهمنامه هواشناسی کشاورزی در استان

- ۱- برگزاری جلسات کمیته هواشناسی کشاورزی (۲ مورد)
- ۲- اخذ کد دوره آموزشی ویژه کارشناسان و برگزاری کارگاه آموزشی یک روزه با حضور کارشناسان ستادی سازمان، مدیریت زراعت و باغبانی سازمان، مدیریت حفظ نباتات، ترویج، مسئولین مراکز خدمات و مسئولین واحدهای مذکور در شهرستانها به تعداد ۵۵ نفر با موضوع کاربردهای هواشناسی در کشاورزی.
- ۳- تعیین نیازهای تحقیقاتی کاربردهای هواشناسی در کشاورزی و تهیه لیست پروژه های تحقیقاتی انجام شده تاکنون به منظور تهیه بانک اطلاعاتی در همین زمینه.
- ۴- پیش بینی و تصویب دورههای آموزشی کددار برای سال ۹۴.
- ۵- اطلاع رسانی کلیه تغییرات جوی و بارشهای موثر و ارائه توصیههای زراعی از قبیل مصرف کودهای سرک، زمان مناسب سمپاشی، وزش باد و خودداری از سمپاشی و... از طریق نمابر برای کارگزاریها و ارسال پیام کوتاه برای بهره برداران استان.

ن- آموزش:

آموزش گروههای هدف در ۴ سطح: ۱- کارکنان شرکت، ۲- کارشناسان ستادی و شهرستانی و شاغل در مراکز خدمات در زمینه فعالیتهای مرتبط با فعالیتهای شرکت، ۳- کارگزاران و ۴- بهره برداران، کشاورزان پیشرو و زارعین طرف قرارداد تولید بذر به شرح جدول ذیل:

جدول ۵- دوره‌های آموزشی سال ۱۳۹۳

ردیف	عنوان فعالیت آموزشی	تعداد فراگیران
۱	تهیه دستورالعمل مصرف کودهای شیمیایی متناسب با محصولات غالب استان و توزیع بین مسئولین مراکز خدمات (۲۸ نفر) و کارگزاران (۳۱ نفر)	۵۹
۲	اجرای برنامه رادیویی (آوای روستا) با موضوعات : تغذیه درختان میوه	۱۵۰۰۰
	نقش تناسب مصرف کودهای شیمیایی در کنترل تنش‌های محیطی	۱۵۰۰۰
۳	تهیه برنامه تلویزیونی آموزشی ترویجی (تلاش نو) در استفاده از بذور اصلاح شده	۸۰۰۰
	بوجاری و ضدعفونی بذور خودمصرفی زارعین	۸۵۰۰
۴	تهیه و چاپ مقاله در نشریات ترویجی استان با عنوان چرا باید کلزا بکاریم؟	۲۰۰۰*
	مزیت استفاده از کودهای سوپرفسفات ساده	۲۰۰۰
۵	خریداری سامانه و ارسال و دریافت پیامک‌های ترویجی و تبلیغی در خصوص مزایای استفاده از بذور اصلاح شده و بوجاری، کودهای شیمیایی و....	۲۴۰۰۰
۶	کارگاه آموزشی سرویس و نگهداری تراکتور	۲۶۲**
۷	کارگاه آموزشی کاربردهای هواشناسی در کشاورزی	۵۵

* تیراژ نشریه
** نفر روز

جدول ۶- دوره های آموزشی برگزار شده در سال ۹۳ ویژه کارکنان با همکاری گروه تحول اداری سازمان و مرکز آموزش استان

ردیف	عنوان دوره آموزشی	تعداد نفرات	مدت / ساعت	شیوه اجرا		نحوه اجرا
				ملی	استانی	
۱	پلیس (پیشگیری از سرقت)	۵	۸	*	*	غیر حضوری
۲	پدافند غیرعامل	۷	۸	*	*	غیر حضوری
۳	کاربرد آمار در امور اداری	۱	۳۲	*	*	غیر حضوری
۴	آشنایی با آخرین یافته های تحقیقاتی در زمینه کشاورزی (مرحله ۲)	۳	۳۰	*	*	غیر حضوری
۵	مدیریت ارزیابی و اسناد دولتی	۲	۳۰	*	*	غیر حضوری
۶	نمونه گیری از نهاده های کشاورزی	۲	۳۰	*	*	غیر حضوری
۷	شورا و نظام پیشنهادات	۱۵	۹	*	*	غیر حضوری
۸	ارزشیابی عملکرد کارکنان	۱۳	۸	*	*	غیر حضوری
۹	مدیریت بهینه ساماندهی توزیع نهاده های کشاورزی (مرحله ۲)	۱	۳۶	*	*	غیر حضوری
۱۰	کشاورزی ارگانیک	۳	۱۲	*	*	غیر حضوری
۱۱	تکنولوژی تولید بذر یونجه (کاشت، داشت و برداشت مرحله بذر و سس گیری)	۱	۴۰	*	*	غیر حضوری
۱۲	کود و مصرف بهینه در خاکهای مختلف زراعی	۱	۳۶	*	*	غیر حضوری
	جمع	۵۴	۲۷۹	-	-	

- عضویت در شوراها و کمیته های تخصصی سازمان از قبیل: شورای هماهنگی سازمان، ستاد زراعت، شورای مکانیزاسیون، شورای کود استان، کمیته تغذیه گیاهی، کارگروه نظارت و کنترل مواد کودی، کمیته فنی بذر و... و تبیین سیاست ها و برنامه ها و تلاش در جهت اهداف شرکت.

ماخذ آمار وضعیت کشاورزی استان: خلاصه آمارنامه کشاورزی در سال ۱۳۹۲، سازمان جهاد کشاورزی استان.

تصویر زمینه: مزرعه جو استان در مرحله خوشه